

Nhân giống chanh không hạt

☐☐☐ Nói là chanh không có hạt nhưng thực ra vẫn có những trái có hạt, tuy số hạt không nhiều (chỉ vài hạt) nếu lấy số hạt này làm giống thì hệ số nhân giống rất thấp. Và lại cây cũng rất lâu mới có trái, mà cây con sau này chưa chắc đã giữ được những đặc tính tốt của cây mẹ như ít hạt, cho nhiều trái... Vì thế, không nên áp dụng cách nhân giống này mà nên áp dụng phương pháp nhân giống vô tính.

☐☐☐ Trong nhân giống vô tính có 3 phương pháp thường được áp dụng đó là chiết, ghép và giâm cành (cắm hom). Với phương pháp chiết tuy nhanh cho ra cây giống nhưng hệ số nhân giống thấp và cây giống sau này không đồng đều do khi chiết cành, có cành thì to có cành thì nhỏ. Với phương pháp ghép tuy cho hệ số nhân giống cao, nhưng đòi hỏi phải có nhiều kinh nghiệm thì mới cho tỷ lệ ghép sống cao. Mặt khác sẽ lâu cho cây giống (vì phải mất một thời gian rất dài chờ cho cây làm gốc ghép có đủ độ lớn thì mới có thể ghép được). Với phương pháp giâm cành sẽ nhanh cho ra cây giống có độ đồng đều cao phù hợp với phương thức trồng đại trà trên diện rộng, mà cách làm không đến nỗi phức tạp lắm, nếu có kinh nghiệm thì thường sẽ cho tỷ lệ thành công cao. Ở nước ta phương pháp này chưa phổ biến, nhưng ở các nước phát triển thì đây là phương pháp rất quan trọng đang được sử dụng nhiều. Mặt khác, trong nhóm cây có múi thì chanh là loại cây nhân giống bằng cách giâm cành dễ thành công nhất. Thế nhưng chưa có kinh nghiệm thì cũng rất dễ thất bại.

☐☐☐ **1/ Chiết cành:** Nếu số lượng cây giống cần không nhiều thì có thể áp dụng phương pháp này. Bằng cách chọn những cành có đường kính 1 – 1,5cm, dài 50 – 60cm. Dùng dao sắc khắc hai vòng cách nhau khoảng 2cm, bóc bỏ lớp vỏ chỗ vừa khắc rồi cạo sạch chất nhớt trên bề mặt lớp gỗ, để một ngày cho chỗ khắc se mặt lại thì tiến hành bó bầu. Chất để bó bầu là một hỗn hợp gồm ½ chất mùn mặt vườn trộn đều với ½ phân chuồng đã ủ mục. Cũng có thể dùng rễ cây độc bình (có nơi gọi bèo Tây hay bèo Nhật Bản) rửa sạch phơi khô hoặc dùng cám sơ dừa cũng được. Lưu ý, là dùng chất liệu gì trước khi bó bầu cũng phải phun nước cho nguyên liệu vừa đủ ẩm mới được. Dùng bao nylon (màu trắng) để bó bằng cách cột chặt một đầu ở phía dưới của chỗ khắc. Sau đó, nhồi chất liệu làm bầu vào bên trong rồi cột chặt đầu trên cho kín lại. Bầu có độ lớn bằng nắm tay là vừa. Sau khi bó 2 – 3 tháng, khi thấy có nhiều rễ, rễ đã chuyển từ màu trắng sang màu vàng nâu là có thể cắt bầu đem giâm trong vườn ươm một thời gian cho ra thêm rễ là có thể đem trồng.

☐☐☐ **2/ Giâm cành:** Nếu số lượng giống cần nhiều để trồng trên diện rộng thì áp dụng cách làm này. Bằng cách trên cây chanh mẹ chọn những cành bánh tẻ có độ lớn cỡ chiếc đũa ăn hoặc cây viết chì nằm ở giữa của tán cây, mọc xiên về hướng mặt trời mọc. Dùng dao sắc cắt xéo cành thành từng đoạn hom dài 10 – 12cm (mỗi đoạn có khoảng 4 – 5 lá hoặc 4 – 5 mắt lá nếu lá đã rụng), vết cắt phải sắc gọn không bị bầm dập. Chỉ lấy hom đoạn giữa của cành không lấy đoạn ngọn và gốc. Sau khi cắt đưa hom vào chỗ thoáng mát chờ nhựa khô ở chỗ vết cắt mới đem cắm hom. Trước khi cắm nhúng gốc hom vào dung dịch thuốc kích thích ra rễ (Có bán

ở các cửa hàng thuốc bảo vệ thực vật).

Chất liệu để cắm hom phải thật tươi xốp. Có thể dùng $\frac{1}{2}$ trấu mục + $\frac{1}{2}$ tro trấu, hoặc $\frac{2}{3}$ trấu mục + $\frac{1}{3}$ đất bột mặt vườn, hoặc $\frac{2}{3}$ trấu mục + $\frac{1}{3}$ phân chuồng mục.

Muốn rễ phát triển mạnh nên trộn thêm phân hữu cơ vi sinh loại chuyên dùng để kích thích cho rễ phát triển như DRY ROOTS 2...

☐☐ Chất liệu này có thể cho vào bầu nilon có kích thước 10 x 10cm dưới đáy có đục lỗ thoát nước, rồi xếp những bầu thành từng luống. Sau đó, cắm mỗi bầu một hom. Cũng có thể rải chất liệu này thành từng luống cao khoảng 15cm, sau đó cắm hom cách nhau 5 – 7 phân (cắm hơi xéo), phía trên có mái che để tránh mưa, nắng trực tiếp. Sau khi giâm cành, dùng bình tưới hoa sen tưới giữ ẩm thường xuyên và tạo độ ẩm không khí mát mẻ cho giàn hom. Định kỳ 10 – 15 ngày một lần phun xịt các loại thuốc như ROOTS-2 để kích thích cho rễ và chồi phát triển mạnh. Khi tược phát triển dài khoảng 20cm là có thể đem cây giống đi trồng.